

GUTENBERG

Utgifven af Typografernes förening i Helsingfors ♦ Helsingin Kirjanpainajain yhdistyksen ulosantama

Helsingissä, Päivälehdin kirjapainossa, 1896

IV ärg. N:o 6 * 1896 IV vuosik.	Prenumerationspris: — Tilaushinta: Helt år } 4 m. Koko vuosikerta } Postportot tillkommer — Postmaksut tulevat lisäksi	Redaktion: — Toimitus: F. F. W. Ahlroos — K. Hoimela (Ansvarig — Vastaava)	Annonpris: — Ilmoitushinta: Per petitrad } 35 p. Petiiti-riviltä }	Mars 31 Maaliskuu
---------------------------------------	---	---	---	--

Gutenbergin tilausmaksuja

on lähetetty: Turusta G. V. Vilén & Knin kirjap. hra K. F. Vikmanin kautta 45 mk; Joensuusta hra Paldan 4: 50; Sortavalasta hra Aug. Torniaisen 4: 50; Mikkelistä hra T. Siljander 4: 50; Haminasta Kansankirjap. 4: 50; Tukholmasta hra F. O. Vickström 4: 50; Helsingistä Simeliuksen kirjap. 8 mk, Sentraalikirjap. 6 mk sekä Hufvudstadsbladetin kirjap. 4 mk.

A. V. Berg.

Af förekommen anledning publiceras namnen på resterande prenumeranter å Gutenberg för 1895 först i nästa nummer.

O. Lindstedt.

Eteenpäin!

Eteenpäin on nykyajan tunnussana ja sen varmaan jokainen mielellään omakseen omistaa sekä tahtoo tunnustettavaksi, että hän pyrkii eteenpäin. Mutta todellakin suureksi osaksi mennään hyvin hiljalleen eteenpäin, niin että sitä tuskin huomaa ja päivän selvä on, että osaksi ollaan ihan entisellään, siis taannutaan. Julkea syytös, huudahtaa kai joku joukostamme, että me taannumme! Suokaa anteeksi. Seuraa mukana, mennään katselemaan ympärillemme mitä tapahtuu. Vai niin, et tahdo, aavistat kai pahaa. Niin, pahaa se onkin, oikein pahaa, joka mädännyt ja turmelee meidän elinjuuriamme. Se on juoppous — pahe, joka pitää isännyyttä monen ammattiverimme kodissa, turmelee hänen maineensa ja terveytensä sekä monestikin saattaa taloudelliseen perikatoon. Mutta ei tässä vielä likimainkaan kaikki. Kansalaisemme ympärillämme yleisesti tietävät ja usein ikäväksemme eteemme viskaavat lauseen: „kirjanpainajat ovat suuria juomareita“. Sellainen käsitys on yleisöllä kirjanpainajista, sitä ei voi kukaan kieltää. Siitä saa osansa ottaa jokainen, vaikka onkin siihen vähemmän syytä tahi ihan syytöin. Onko tällaista sallittava ajan pitkään? Onko se meidän arvollemme sopivaa ja olemmeko ihan kykenemättömiä karsimaan siitä jotain pois? Rentuttelioita tulee aina löytymään, joita ei saa muuta uskomaan, kuin heidän omat yksipuoliset ajatuksensa.

Suomen ensimmäisessä kirjanpainajain kokouksessa oli myöskin esillä juoppouspaheen poistamiskysymys, josta seurasi vilkas keskustelu puolelta ja toiselta; muutamat puhujat puolsivat pakollisia keinojakin käytettäväksi paheen poistamiseksi ja ponnessaan kokous lausui mielipiteensä, että tehollisin keino juoppouteen kiintyneitten kirjanpainajain pelastamiseksi nykyään on, etteivät herrat isännät ja esimiehet suosi juoppopaheeseen langettaessa työmiehiä sillä nykyään tavallisella kehoituksella, sekä että kirjanpainajat kukin kaupungissaan työskentelisivät raittiuden edistämiseksi.

Ponnessa nähdään selvästi, että juoppoutta tahdotaan vastustaa, mutta se näyttää monessa kohden menneen jotensakin kuuroille korville. Sitä kysymystä ei yhdisyksissämme ole tietääkseni otettu keskustelun alaiseksi, vaikka sen mer-

kitys pyrinneillemme on vallan tärkeä. Samoin on kokouksessa esillä olleiden toistenkin kysymysten kanssa käynyt.

Arvelen ettei kaikilla ole selvilläkään, mitä niillä mainitussa kokouksessa lausutuilla ponsilla tarkotettiin. Ne lausuttiin ohjeeksi vastaiselle toiminnallemme. Siis ne ovat ohjelmamme eri kohdat. Mainitsin tämän vaan sivumennen.

Käyn vähäsen vieläkin tähän alkuperäiseen asiaan. Se on siksi tärkeä asia, ettei sitä saa jättää leväperäisyyteen. Me tiedämme kyllä, että juoppouden kautta on kaikkein enemmän työntekijöitä erotettu työstään kuin mistään muusta syytä. Myöskin on juoppous vaikuttanut suuresti siihen, että kirjapainoihin on otettu niin paljon oppilaita, jotta moni on sen kautta joutunut „kruunun sarkaa“ tallustelemaan kaupungista kaupunkiin, jättäen perheensä ja omaisensa oman onnensa nojaan toisten ihmisten autettaviksi y. m. Sillä sellaisilla ihmisillä, jotka heittäytyvät juoppouteen, ei ole halua työskennellä ammattikuntansa edistymiseksi, ei kansallisuutensa, ei mitään, vaan antavat asiain mennä menojaan huolimatta tuleeko siitä hyötyä tai vahinkoa, se on heille yhdentekevää. Syytös tuntuu kenties jyrkältä, mutta todistuksia siihen ei tarvitse kaukaa hakea. Niitä on saatava ympäriltämme ja sitä todistaa vielä se harvalukuinen yhteenliittymisenkin yhteiskunta-asiaain ajossa, joka vielä Suomen kirjanpainajissa vallitsee. Tämä johtuu suurimmaksi osaksi juoppoudesta ja välinpitämättömyydestä. Meidän tulee huomata, että nykyaika inho juoppoutta. Se on ajan vaatimus, että jokaisen tulee välttämättömästi raitistua ja jalostua sekä käyttää voimiaan ja varojaan parempaan ja ylevämpään tarkoitukseen kuin juoppous on.

Kärki.

Finska typografförbundet.

Då kunskapen, om att förbundets stadgar blifvit fasställda å högsta ort, kom ett tiotal på typografernes förening närvarande medlemmar till del höjdes kraftiga lefve- och eläkön-rop, det var som om gemensamhetskänslan skulle uppvärmdt de närvarande. Med spändt intresse har landets typografkär väntat på dessa stadgars godkännande och torde ha alt skäl, att dela med oss af glädjen.

Tanken på bildandet af ett finskt typografförbund härstammar ej från i går, nej denna tanke har bytts man och man emellan för mer än ett decennium, men alltid stannat vid blotta önskan.

År 1892 i maj månad väcktes emellertid denna fråga till lifs vid ett månadmöte. Mötet uttalade som sin önskan, att ett typografförbund borde fås till stånd och uppdrog åt framställaren af frågan att upptaga och referera densamma vid discussionsmötet samma år den 17 sept.

Då detta senapskorn grodt så långt, att ett litet grönt blad synes ofvan jord kan det göra godt att återuppgifva den stund då detta nedlades, hvarför vi intaga referatet i frågan om bildandet af ett finskt typografförbund i sin helhet, som följer:

Vi behöfva hvarandras hjälp, det veta vi alla. Om enhvar arbetar blott för sig eller om vi också

sammansluta oss endast till mindre föreningar, så kunna vi uträtta föga. Det känna vi äfven af erfarenhet. Det är först genom att sammansluta sig till mera omfattande, allmännare föreningar som något verkligt kan åstadkommas. Detta inser man i våra dagar bättre än förut. Öfveralt där det gäller att skydda gemensamma intressen, sammansluta sig såväl inom andra samhällsklasser som bland arbetarene alla utöfvar af samma och närbeslägtade yrken till allmänna föreningar, hvilka helst omfatta hela landet. Då vi nu här äro talrikare församlade än eljes, föreslår jag att vi måtte besluta att bilda ett allmänt finskt typografförbund. Därigenom skulle vi, synes det mig, taga det varaktigaste minnet af denna fest.

Det föreslagna förbundet borde enligt min mening omfatta alla typografer, stilgjutare, litografer och xylografer, hvilka arbetat en viss tid i yrket och uppnått en viss ålder. Det kunde dessutom träda i förbindelse med liknande förbund och föreningar i andra länder. Och förbundets uppgift skulle gifva sig af sig själf. Det hade att arbeta för dess medlemmars höjande i socialt, ekonomiskt och intellektuelt afseende och att därtill sträfva för de yrkens, medlemmarne tillhöra, höjande och utveckling. För stärkande af medlemmarnes ekonomiska ställning är det bästa medlet att lemna dem understöd vid förefallande behof. Förbundet borde därför bilda kassor, ur hvilka skulle utdelas sjuk- och begravningshjälp, reshjälp och understöd vid förefallande arbetslöshet äfvensom invaliditets- och ålderdomsunderstöd. Dessa understöd skulle tilldelas dels förbundets egna medlemmar, dels medlemmar tillhörande utländska föreningar, till hvilka förbundet står i ömsesidighetsförhållande. Helsingfors typografförening kunde nu redan, enligt min tanke, besluta att tillsätta en bestyrelse, som egde uppgöra förslag till stadgar och likaså besluta om uppsättande af ett eget organ, som skulle arbeta för förbundets syften. Hvilket språk som skall komma till användning i detta kunde äfvenledes nu bestämmas.

Efter en kortare diskussion godkände mötet referentens förslag, samt uttalade som önskningsmål, att härvarande typografförening och faktorsklubb måtte taga initiativ till förbundets bildande.

*

Förr än detta förbund kan börja sin värksamhet är det att emotse det landets typografer i resp. städer, som ännu icke organiserat sig, i god tid skulle skrida till värk. Vi vilja därför kraftigt uppmana våra kolleger att så fort som möjligt bilda föreningar eller klubbar. För inträdeseränande i förbundet upptagas alla i Finland befintliga typografiska föreningar och klubbar, som vilja antaga förbundets stadgar som grundlag. Upplysningsvis bör framhållas att hvarje välfräjd person, som fyllt 18 år och minst 1 år konditionerat å bok- eller stentryckeri äfvensom stilgjuteri skall få tillträde till förening eller klubb. En afdelning eller klubb bör bestå af minst tre personer. Hvar och en förening eller klubb kan ha, om den så vill, egna stadgar eller ordningsregler.

Den nuvarande redaktionens tanke med Gutenbergs framtid var att få bladet till ett gemensamt organisationsorgan. Vi korresponderade därför med män som vi trodde vara intresserade för sammanslutningsarbetet, men vårt arbete krönte icke för oss tillfredsställande framgång, hvarför vi öppet föreslogs väljandet af en referent för G. å hvarje ort och förening. Alla våra planer och illusioner ha ramlat. De äro för få som visat oss ett varmt intresse för bladet, icke ens föreningens egna medlemmar, på hvilka vi med full förtröstan sågo upp, ha visat något intresse för Gut.

Männe Finlands typografer lagt sig i dvala för att vänta på förbundets stadgar?

Upp då från en sådan dvala, arbetet börjar växa Eder öfver hufvudet!

Vårt organisationsarbete behöfver mycket förarbete hvarför vi uppmana alla att kraftigt och enigt i god tid taga i tu med de förberedande arbetena, hvilka lättast kunna göras genom Gutenberg, såsom språkrör.

Vi stå Åbo typografförening i tacksamhetskuld för det varma och nitiska arbete de visat Gutenberg. Nämda förening är den första som valt egen referent.

*

Då Gutenberg antagligen kommer att öfvertagas af förbundet, gå våra önskningsändå sent omsider i fullbordan, men vore det vår sträfvan att redan nu kunna befrämja och underlätta förbundsarbetet hvarför vi uppmana samtliga typografer att hvarje man och kvinna *skrifva till Gutenberg och prenumerera på Gutenberg!*

Är typografen betryggad för ålderdomen?

Nästan hvarje typograf, särskildt den som känner att ålderdomen och med den den förminskade arbetsförmågan inträda, blickar med bäfvan in i framtiden. Han ser sig nog hafva kunnat under de yngre åren hopsamla så mycket att han, då arbetskrafterna allt mer och mer aftaga, skulle kunna slå sig i ro med det kapital han förvärfvat, utan den fruktan som nu med skäl bemäktigar sig honom, att han, om han ej med sitt arbete orkar släpa sig fram tils döden befriar honom, får såsom nådehjon hos någon anhörig eller på fattighuset sluta sina dagar. För att slippa denna förnedring, att bli i vägen för andra, försöker han tråla till det sista, men detta är icke alltid för honom möjligt, ofta tillstöta med ålderdomens sjukdomar, som tillintetgöra den sista arbetsförmågan, såsom blindhet, reumatism o. d., då återstår endast — fattighuset.

Icke under att den tänkande med dessa mörka utsikter för ögonen, hvilka han på sin ålderdom väntar att få inhösta, med bäfvan ser framtiden an. Han har äfven under de tidigare åren tänkt sig förebygga detta onda, men hos honom, såsom hos de flesta andra har det endast stannat vid blotta tanken. Man har äfven svårt att i ungdomen rätt allvarligt tänka på framtiden, man tar endast den ena dagen som den andra och vaknar först då när man känner att krafterna börja att tryta, men då är det för sent, intet annat återstår än att på det mest nedstämmade sätt fortsätta som man börjat, att släpa sig fram tils man stupar.

Men fins då intet medel att på något sätt förebygga detta onda, ja så att säga fullkomligt undanröjja det? Detta kan och borde göras, men enda medlet för realiserandet af denna plan, vore bildandet af en för hela landets typografkår omfattande *pensionskassa*, bygd på mera vidt omfattad bas än den hittills existerande. Vi kunna icke framlägga några närmare detaljer angående den fot på hvilken det voro bäst att ställa denna kassa, men vi önska göra ett förslag huru den borde bildas samt hur den bäst kunde fylla sitt ändamål.

1:o) Kassen borde vara indelad i två å tre klasser med t. ex. fem marks inbetalning i månaden eller möjligtvis ännu mer;

2:o) inbetalningen borde vara obligatorisk och värkställas af faktorerna eller principalerna å hvarje tryckeri, man kunde äfven få, då man har lägenhet därtill, betala för flere månader eller år på förhand, hvilket ofta kunde vara bra för den betalande äfvensom till gagn för kassan;

3:o) inbetalningen borde ske under 25 års tid, då den skulle upphöra, men först fem år senare skulle pensionen utbetalas, hvilken kunde höjas ett par gånger med fem års mellanrum, full pension borde då kunna stiga till omkr. 1,000 mk om året. Efter 25 års tid med 500 delägare borde kassan stiga, med procenten inberäknad, till öfver en miljon mark. Genom det att mången medlem af kassan skulle dö innan de hunnit åtnjuta någon pension eller endast en kortare tid uttagit den, borde kassan efter denna tidrymd stå på den fot att större pensioner skulle kunna utbetalas. Äfven borde redan efter tio års inbetalning, om inbetalaren genom någon obotlig sjukdom omöjliggörs till arbete, en mindre pension åt honom utbetalas. En gräns borde äfven uppställas från hvilken tid inbetalningen skulle begynna, det vore äfven skäl att taga ålderdomen i betraktande vid utbetalning af pensionen;

4:o) om delägaren är gift och efterlämnar hustru och barn skulle till dem utbetalas mannens pension, räknad från den tid som inbetalningen skett;

5:o) äfven borde en skild förhöjd inbetalning bildas för dem, som redan äro så gamla att de ej kunna deltaga från början, men ändå önska komma till samma resultat som de yngre.

Dessa hufvudpunkter borde vara den ungefärliga fot på hvilken kassan skulle grundas, de äro visserligen endast lösa utkast utan all matematisk beräkning och tarfva därför en utförlig omarbetning.

Typograferna ha ställt ädla sträfvanden på sitt program de borde därför äfven med all nit omfatta denna viktiga fråga, hvilken en gång förvärligad skulle höja dem mycket i både intellektuellt och lekamligt hänseende, samt den betryggade framtid de därigenom se sig i stånd att skapa, skulle blifva för dem en sporre till arbetssamhet.

Principaler och faktorer ha visat ett varmt intresse för alla ädla sträfvanden och det är därför att hoppas, att de äfven i denna viktiga fråga skulle räcka en hjälpsam hand.

Ett större typografmöte borde därför sammankallas under hvilket frågan skulle dryftas samt en komité utses för uppgörande af förslag till stadgar.

Typograferna ha i flere sträfvanden gått framom andra arbetare, det är därför allt skäl att hoppas att de äfven i detta afseende visa ett föredöme. Frågan om en pensionskassa bland arbetare har visserligen länge varit på tal, men ännu ej blifvit någon verklighet, denna vore således den enastående i detta afseende i vårt land.

För att öka pensionsfonden borde tillställas större lotterier hvilka genom det omfång kassan skulle äga borde omfattas med stort intresse af alla landets typografer samt jämväl för sitt goda ändamål af allmänheten. Det skulle äfven vara att hoppas, att intressenter i en snar framtid genom gåfvor och donationer skulle ihågkomma kassan blott man ständigt hölle intresset vakat.

Notiser. — Uutisia.

— *En folkkonsert* var Mariadagen den 25 dennes apordnad af föreningens sångkör uti Brandkärhuset, hvilken, glädjande nog, var talrikt besökt. Programmet var efter omständigheterna godt. Af körens prestationer kunna vi dock ej

underlåta att omnämna det i början af programmet, eller rättare i första numret (Sotamarssi) en viss vekhet förnams, hvilken verkade ganska ogynnsamt, beroende kanske på „rampfeber“, ty vi hafva varit i tillfälle att på körens repetitioner höra samma nummer utföras med verklig eld och rutin. Af körens öfriga numror måste vi särskildt berömma Fältvakten, uti hvilken solopartiet på ett förtjänstfullt sätt utfördes af hr *Holländer*, samt Jägarens afsked och Mollbergs paradering äfven som en finsk folksång Tuonne taakse metsämaan klingade ren och stämmingsfull. Att kören på senare tid „kommit sig upp“, det måste med glädje erkännas, men att en egentlig diciplin uti kören saknas, kunna vi ej undlåta att framhålla, ty hvad man ifrån körens repetitioner sett, och hört, så äro ledarens rättvist och på sakgående gjorda anmärkningar ofta uttalade för döfva öron.

*

Sin årsfest firade sångkören senaste lördag afton å Kajaniemi. Programmet för aftonen bjöd bl. a. på Gluntsången, utförd af hrr *Eklund* och *Holländer*, samt ett humoristiskt föredrag och berättelse på bygdemål af hr *Mustonen*. Den angenäma festen aflöpte hastigt och lustigt så att man i ett nu var in på småtimmarna, att hvar och en var nöjd med sin afton, därom torde ej råda mer än en mening, och gäller det så till vida sångkörens bestyrelse till heder för de i sin enkelhet och i familjärt afseende goda arrangemangen.

— *I Björneborgs Tidning* för den 21 mars ingår ett genmäle af sign. E. V. till Sat. „Jussi“ däri han bl. a. belyser förhållandet på „Sat.“ tryckeri. Då många af Guts läsare följa med E. V:s värksamhet i Björneborg vilja vi intaga polemikens senare del in extenso.

„Då nu „Jussi“ upptagit till „granskning“ min uppsats förra del, så vore det äfven allt skäl för honom att äfven göra detsamma med den senare delen; ja, det vore värkligen hälsosamt (isynnerhet för Satakunta tryckeris arbetare). Jag framhöll näml. då att „Sat.“ ständigt låter påskina att den för arbetarnes talan å orten och bevakar deras rättigheter, men att detta „Sat.“ påstående är tämligen falskt, då tidningen har samvete att låta sina egna arbetare, som ändock borde stå tidningen närmast, dag och natt arbeta i en lokal, som lämnar mycket öfrigt att önska hvad sundhet och snygghet beträffar.

Detta har „Jussi“ visligen, troligen på grund af affärsskäl, låtit förbli gömdt i glömskans sköte. Det synes härvidlag, som om „Jussi“, oaktadt all sin utpuffade arbetarevänlighet, skulle föredraga den pekuniära vinsten (ty en tidsenlig arbetslokal är ju dyrare att underhålla) framför arbetarnes hälsa; denna synes för „Jussi“ vara en bagatell i verkligheten, men i tidningens spalter för affärens skull af stor betydelse. Detta är ju arbetarevänligheten i sin prydno!

Jag hoppas att „Jussi“ äfven i denna del lämnar allmänheten nödig förklaring. Detta så mycket mera, som vi äga yrkesinspektion, hvilken ingalunda godkänner en dylik arbetslokal till be- gagnande i det skick densamma nu befinner sig. I fall „Jussi“ et consortes icke känna till lagen „om skydd för arbetarne i de industriella yrkena“, så skall jag på anfordran tillstålla „Sat.“ ett exemplar af densamma, i förlitan på att dess redaktion efter moget öfvervägande skall skrida till handling, utan att yrkesinspektorn behöfver anlitas till sakens afhjälpande.“

— *Laimeaa on vielä ammattikehityksen harrastus.* Siihen käsitykseen tulee siitäkin, kun ei Suomeen tilattu kappalettakaan „Farbenskalaa“, josta oli ilmoitus viime numerossamme. T. J. tietää kertoa, että Saksaan niitä on myyty useampia tuhansia.

— *Kuopion kirjanpainajain yhdistys* toimeenpani kävelyretken Maarianpäivän aamuna kaupungin läheisyydessä olevalle Inkilämmälle. Perillä juotiin kahvia ja syötiin yhteinen aamiainen.

— *Typografen Edvard Vallén* har etablerat ett stämpelfabrik här i staden benämnd „Helsingfors nya gravyrinrättning & kautschukstämpelfabrik“. Fabrikens värksamhet bedrivs i Merkuri gård, Mikaelsgatan 1 (f. d. Böckermanska huset). Vi önska hr Vallén lycka och framgång och rekommendera hans billiga fabrikat speciellt namnplåtar, som erhållas för det billiga priset af 3 à 4 mk stycket.

— *Familje-maskerad* anställes annandag påsk i föreningslokalen.

— *Perhenaamiais*et toimeenpannaan yhdistyksen huoneistossa toisena pääsiäispäivänä.

— *Hyllning*. Söndagen den 22 mars, Viktorsdagen, kl. 6 på morgonen uppvaktades bokhandlaren Victor Heyno af Vasa bataljons musikseptett, bestäld af personalen å hr Heynos tryckeri, och öfverräktes därvid åt den afhållne principalen, af en representant för personalen i fråga, en väl utförd fotografi infattad i ram, föreställande arbetarne i full sysselsättning å nämnda tryckeri. På eftermiddagen var hela tryckeripersonalen inbjuden på namsdagsvisit hos hr Heyno.

— *Gutenberg* utgår

	1896	1895
i Helsingfors . . .	128	187
i landsorten . . .	104	233
i utlandet	7	8
Summa	239	428

Som af ofvanstående synes har prenumerationsciffran nedgått med omkr. 50 procent. Orsaken därtill anse vi likgiltighet, ty det bör vara hvar och ens plikt att befordra och bevaka det allmänna bästa inom vårt yrke. Hvar och en bör således draga sitt strå till stacken.

Redaktionen vill uppmärksamma utgifvarne af bladet på dess spridning och på samma gång frigöra sin rygg, för att icke vid årets slut påbördas skulden att genom Gutenberg åsamka föreningen balans i kassan.

— *Rättelse*. I referatet från föreningens årsmöte har genom missuppfattning ingått, att bestyrelsen beviljades full ansvarsfrihet, sedan densamma åtagit sig att betäcka kassabalansen, som uppstått genom restaurationen, detta bör vara: *Bestyrelsen beviljades full ansvarsfrihet*. Ofvanstående löfte om betäckande af balansen är en hederstjänst som bestyrelsen frivilligt, utan tvång och vilkor, åtagit sig att betäcka och torde af densamma återstå endast circa 114 mark.

— *3,985 pappersbruk* existera för närvarande på jorden, hvilkas sammanlagda produktion utgör 7,904 millioner böcker papper pr år. Hälften af denna massa förbruka tryckerierna. Pr hufvud beräknar man för år 11½ bok per engelsman, 10¼ pr amerikanare, 8 b. pr tysk och 7½ bok pr fransman. Den minsta mängden papper använda rysarne, eller 1½ bok pr hufvud.

— *Författar-manuskript*er. Om olika författares arbetsmetoder berättar en intervieware bl. a.: Jules Verne har förklarar, att hans egentliga arbete begynner med första korrekturafdraget och han får i regeln åtta à nio korrektur. En annan fransk författare korrigerade så länge, att där slutligen icke fans kvar en enda sats sådan den ursprungligen var skriven; ett af hans verk blef tryckt sedan han läst — tjugosju korrektur.

— *Typografiska föreningen* i Stockholm kan i år fira sin 50-åriga tillvara, och dess styrelse har utfärdat uppmaning till föreningens intresserade medlemmar att före maj månads utgång inlämna förslag till högtidens firande, hvarvid utfästs trenne pris å resp. 15, 10 och 5 kronor till belöning för de bästa förslag som ingifves. — T:f.B.

— *En ständig skiljedomskommission* för affömande af tvistigheter mellan principaler och arbetare inom typografien lär inom kort komma

att upprättas i Frankrike. Så beslöts nämligen vid en nyligen i Marseille hållen boktryckarkongress, där icke mindre än 360 boktryckerier voro representerade. Kongressen utsåg också sju af sina ledamöter till medlemmar i kommissionen, och arbetarne skulle anmodas att å sin sida likaledes utse sju ledamöter.

Föreningssträfvandena. — Yhdistysrienoista.

— *Vid månadsmötet* den 23 mars meddelade bestyrelsen:

att bestyrelsen konstituerat sig på följande sätt: hrr H. J. Forsström v.-ordför., V. Blomqvist sekreterare, G. Ehnberg kassör, A. Karjalainen bibliotekarie, fru Alma Kjellin materialförvaltare och hr K. Mandelin kontrollant;

att till festbestyrelsen utsetts hrr E. Mustonen ordförande och V. Blomqvist sekreterare, fröknarna Ida Holmlund kassör, E. Eklund och Hanna Reiman äfvensom hrr O. Tuisku och K. Sjöblom;

att inget ordningsutskott väljes, utan enhvar bör bevaka ordningen;

att till medlemmar i föreningen blifvit anmälde och godkände hrr J. Eklund, E. Lönnberg och S. Nybäck;

att på grund af bristande inbetalning af medlemsafgiften från föreningen afgått hrr M. Littenen, J. Kruth, Emmi Ahlgren, M. Luther och A. Halén;

att resteuratrisen erlägger för restaurationsrättigheten 25 mark månadtigen.

Uptogs till behandling en inbjudning från Arbetareföreningen till deltagande i byggande af ett gemensamt arbetareinstitut.

Frågan hade tidigare dryftats inom föreningens bestyrelse, och hade föreningen för afsikt att ingå med en enahanda inbjudning till samtliga arbetareföreningar, men nu förekommit af H:fors Arbetareförening. Hr Bernström uppläste ifrågasvarande referat, men ansåg att vi borde godkänna arbetareföreningens förslag.

Hrr Lindstedt, Snell, Karjalainen m. fl. godkände arbetarefören. utlåtande, dock med hr Snells tillägg, att föreningen länge haft frågan under diskussion inom sig och på det varmaste deltagar i företaget.

Frågan om hvarifrån medel skall tagas för att få förbundets stadgar från senaten, upplystes att vid allmänna typografmötet beslöts, att alla medel för bestridande af förbundets organisation skulle lånas ur Tillfälliga utgifsfonden, hvilket mötet godkände.

Frågorna om val af medlemmar i kompromissrätten och centralkomitén upptagas på nästa mötets program.

Hr Bernström föreslog till nästa möte frågan om „hvilka åtgärder bör från föreningens sida vidtagas för utestående fordringars indrivande“? Mötet var besökt af 20 medlemmar.

— *Kuopion kirjanpainajain yhdistyksen vuosikokous* pidettiin viime helmik. 29 p. Luetiin ensin vuosikertomus sekä tilintarkastajain kertomus, jonka johdosta myönnettiin johtokunnalle tilinvapaus. Puheenjohtajaksi valittiin hra V. Suomalainen ja johtokunnan jäseniksi hrat V. Varonen, E. Heino, H. Svahn ja O. Toivanen. Tilintarkastajiksi hrat Y. A. Valkonen ja J. A. Hovi.

Vuosikertomuksen mukaan on yhdistyksen toiminta ollut kuluneena vuotena edellisten vuosien kaltainen, sillä keskustelukokouksia on pidetty kerta kuukaudessa, paitsi kahtena kesäkuukautena, jolloin ei kokouksia pidetty. Iltaamia on myös toimeenpantu sekä yhdeä naamiohuvit, yksi kävely- ja yksi sukšivetki. Jäseniä oli yhdistyksessä vuoden lopussa 21. Suureksi ei nousisi jäsenenien luku, jos kaikkikin sikäläiset ammattilaiset kuuluisivat yhdistykseen, mutta niin ei ole asian laita. Ilahuttavana isianhaarana toi-

selta puolen mainittiin vuosikertomuksessa sitä, että yhdistyksen rahavarat olivat viime vuodella koko joukon lisääntyneet, sillä rahaa oli kassassa lähemmä 400 mk, joka summa kuitenkin vähän vähenee, kun suoritetaan muutamia pienempiä laskuja. Sitä paitsi oli yhdistyksen kalusto arvioitu yli 200 mk:n. Satunnaisten menojen rahasto sitä vastoin pieni, muistaakseni 30 mk:n paikoilla. Luulisi vähän häpeäksi käyvän moisen uhraavaisuuden.

Hra V. Varoselle päätti yhdistys antaa 25 mk:n palkkion, koska hän on ollut yhd. rahastonhoitajana melkein perustamisesta saakka ja toimitannut virkansa moitteettomasti.

Kokouksen loputtua oli hauskuutta puoleen yöhön, sillä puheita pidettiin ja laulettiin sekä huudettiin „eläköön“ yhd. 5-vuotiselle olemassaololle. Syötiin vielä yksin tuumiin oiva illallinenkin.

Kummallinen uni.

Gutenbergille kirjoitti Salko.

Pyydän anteeksi, ettei minulla ole täältä Turusta mitään muuta kerrottavaa, kun eräs unenäkö, mutta se on minusta niin kummallinen ja sentähden pyytäisin saada sen kertoa.

Näin unissani että kirjanpainajia varten täällä oli eräästä vanhasta viljamakasiinista — juuri joen rannalla — perustettu suuri kahdenkertainen sairashuone. Olin menevinäni sisälle alikertaan. Siellä kohtasin ensin erään vanhan, hyvin puhelemaan herran, jonka sanottiin olevan sairaalan alilääkäriin. Esiteltyäni itseni ja ilmoitettua tautini hän oikein mielihyvällä minua kuunteli; tekipä vielä useita kysymyksiäkin, ja niiden joukossa tulikin se, joka veti minun pystyyn. Hän, näet, oli kysyvinään, jos minua joskus on vaivannut alkohoolimyrkytys; kun en tahtonut olla valehtelia, vastasin on. Mutta nytpä hän selitti, että ylilääkäri on sellaisten potilaitten vastaanoton kovasti kieltänyt; niitä oli jo joitakuita koetettu, vaan kun olivat parantumattomia, vaikka jo toistakymmentä vuotta olivat sairaalassa olleet, ajettiin ne pois, eikä niille sielläoloajallaankaan annettu täyttä „ransuuni“-rahaa. (Sairaalassa, näet, ei annettu ruokaa kun joskus, jolloin ylilääkärillä oli joku suuri merkkipäivä, silloin sai potaattia ja puuroa, vaan muuten annettiin ruokarahaa.) Sairaalan tirehtöörillä ei ollut potilaiden vastaanoton kanssa mitään tekemistä. Pyysin kumminkin käydäkseni sisällä katsomassa, joka nöyrästi myönnettiin. Kävin ala- ja yläkerran. Potilaita oli useista taudeista, niinkuin rintataudissa, hermoheikkoudessa y. m., yksi osa sentään jaksoi seisoa, vaan muutamat vallan istuivat. Huoneet näyttivät vanhanaikaisine huonekaluineen ja likaisine lattioineen hyvin vastenmielisiltä, ilma kun vielä oli kovin tukehtunutta. Valo oli sairaalassa hyvin huono, sanottiinpa jonkun potilaan itsekin ostaneen lampun, kun muka ei heikoilla silmillään voineet lukea raamattua ja virsikirjaa. Minä olisin otaksunut, että sellaisessa isossa laitoksessa olisi ollut Auer-lamput. Potilaat sanoivat sen olevan alilääkäriin vian, kun ei esittele asiaa paremmin.

Tähän nyt heräsin ja herättyäni ajattelin: varjalkoon Luoja sinne joutumasta.

Några ord i öfverbefolkningsfrågan.

I ett föregående nummer af Gut. och Typ:bl. äfvensom Typ. fören. ha uttalat sig i „öfverbefolkningsfrågan“ och därvid alla varit ense om, att yrkets förkofran och framåtskridande hämmas genom antagondet af elever, hvilkas antal icke stå i ett rimligt förhållande till vid tryckerien anställda läromästare. Visserligen har Typ:bl an-

sett antagandet af elever motiveradt däraf, att inom yrket icke skulle finnas tillräckligt af fullt pålitliga arbetare, en åsigt hvilken vi för vår del måste med fog tillbakavisa.

Detta uttalande i en redan förut behandlad fråga har föranledts af att vid en af stadens större tryckerier — Veilin et Göös — antagits 3 (säger tre) elever på en enda dag. Vid en officin, hvilken annars vill hafva namn om sig som en konstanstalt och ett mönstertryckeri och hvars ledare blifvit känd som en varm vän af yrkets höjande både i intellektuelt och materielt hänseende, förefaller en sådan åtgärd mindre tilltalande, hvarför äfven vi i det längsta betvivlar riktigheten af densamma. Detta då inom tryckeriet tidigare varit anställda 5 elever och därtill för några dagar sedan antagits en till, ansågo vi antalet elever fullt tillräckligt, tyvärr fingo vi bekräftelse på uppgiften och kunna ej värja oss för frågan „ho skall lära dessa 9 konstadepter, och hurudant blir resultatet då elevernas antal öfverstiger läromästarenes“?

Vi för vår del kunna ej annat än uttala vårt ogillande öfver att sådana principer vunnit insteg å ofvannämnda tryckeri och måste hvarje rättänkande och om yrkets väl och framgång ifrande person instämma i detta uttalande, ty ett sådant tillvägagående leder till öfverbefolkning, yrkets nedgående, uppammande af inkompetenta arbetare och ekonomisk ruin.

Det här ofvan påpekade missförhållande härleder sig från den osunda konkurens som vunnit insteg äfven i vårt yrke, och väga vi därför till herrar arbetsgifvare föreslå uppgörandet af en gemensam kostnadstarriff, hvarför allt språng om kostnadsförslag o. dyl. från det ena tryckeriet till det andra, undvikes.

Detta förslag förefaller oss fullt rättvist, då herrar arbetsgifvare antagit en gemensam aflönings-tarriff. Hvarför ej då antaga en gemensam kostnadstarriff?

Från landsorten. — Maaseudulta.

Vaasa, 21 p. maalisk. 1896.

Onhan tuota aikaa taas kulunut siitä kuin viimeksi kirjoitin G:n palstoille. Mutta eihän täällä juuri ole tapahtunut mitään erinomaista, joka kannattaisi kuluttaa mustetta ja kynää, on vaan mennyt tuota hiljaista menoa, kuten maankylässä ainakin. Ei siltä että tämä „Pohjan paratiisi“ olisi juuri mikään maankylä, onhan vaan vähän sinne päin, vaikka onkin läänin pääkaupunki. Mitä taas kirjanpainajiin tulee, niin voi Vaasaa kutsua kirjanpainajain kestiekievariksi, sillä niitä täällä on matkustanut kuin Vilkkilän kissoja, yksi menee, toinen tulee. Ja mikä vielä on kiusallista, on se, että nuo n. k. „maantieritarit“ ovat kovaksi rasi-tukseksi toisille ammattiveljille siitä syystä, että aina on heillä sama mankuna matka-avun suhteen. Siinä pitää olla sydän kuin hylkeennahkanen tupakkakukkaro, jos tahtoo päästä erilleen ilman että hellittää jonkun suutarinmarkan. Ainakin minusta olisi paras, että nämä herrat koettaisivat pysyä paikoillaan ja tehdä työtä silloin kun sitä on sekä maksaisivat työaikana matka-apurahastoon, niin eivät työnpuutteen sattuuessa tarvitsisi olla toisten yksityisten kukkaroilla. Suurin syy tähän heidän kurjaan tilaansa on luullakseni juoppous ja laiskuus eikä aina työnpuute. Viikko kaksi tehdään työtä, niin jo taas „maantie huutaa“. Eikö nämä kansalaiset laisinkaan häpeä tekoaan, kun heittäytyvät välinpitämättömiksi koko ammattikunnalle rasitukseksi ja häpeäksi. Ennen muinoin olivat suutarit ja räätälit mitä pahimpia „maantieritareja“, vaan nyt he jo ovat monta kertaa paremmalla kannalla kuin kirjanpainajat. Tähän kai joku vastaa, että he saavat aina työtä. Minkä takia ne saavat paremmin? Tietääkseni on heitä suhteellisesti paljon enemmän kuin meitä ja sentään on heillä työtä. Mutta on syy siinä, että he

tekevät työtä tasaisesti ja pitävät rahoistaan kiini eivätkä kannata niitä kapakoihin. Siinä syy heidän kurjaan tilaansa.

*

Yhdistyksen kuukauskokouksessa t. k. 8 p:nä päätettiin yhtyä Gutenbergin toimituksen ehdotamaan esitykseen, että perustettaisiin keskuskomitea Helsinkiin valvomaan koko Suomen kirjanpainajain yhteisiä pyrintöitä. Nyt se jo on tarpeetonta, koska kerran tuo kauan odotettu toivomus nyt on toteutunut, että liiton säännöt ovat vahvistetut. Siis Helsingin kirjanpainajain yhdistys työhön käiksi viipymättä. Rautaa pitää takoa silloin kuin se kuuma on.

*

Hiihtokilpailun toimeenpani yhdistys viime sunnuntaina. Ilma oli kaunis ja lämmin, liaksikin lämmin, niin että oli sulattanut kaikki lumen pois jäältä, mutta siitä huolimatta hiihrettiin vaan, vaikka siinä usea kuperkeikka tapahtuikin, sillä jää kuin jää, ei minkäänlaista latua jäänyt jälkeen. Kaikkiaan ilmoitti kilpailun 16 osanottajaa, joista 11 otti osaa. Näistä ainoastaan 7 suoritti tehtävnsä täydellisesti. 1:sen palk. 25 mk ja yksi ilmapuntari (arvo 18 mk) sai oppilas D. Joensuu, aika 25 min. 35 sek.; 2:sen palk. 20 mk oppilas John Kronlund, aika 27 min.; 3:nen palk. 15 mk taituri Hugo Örn, aika 30 min.; 4:nen palk. 10 mk oppilas Aug. Nyqvist, aika 30 min. 25 sek.; 5:nen palk. 1 suksiparin taituri A. Boman, aika 33 min. 1 sek. Rata oli 5 kilometriä.

Palkintotuomareina olivat hrat V. Heyno, E. Kock, E. Berg, G. Enqvist ja G. A. Hällstén.

Sulimmat kiitokset täytyy lausua kirjakaupias hra V. Heynolle hänen runsaasta auteliaisuudesta sanottua kilpailua varten. Olispa hauskaa, jos muutkin painojen isännät koettaisivat saavuttaa työntekijöittensä kiitollisuutta ja lieventää ja hauskuttaa heidän koneentapaista elämänsä, niinkuin sanomalehtipainoissa on aamusta iltaan.

Pelkään että tämä on venynyt liian pitkäksi G:n ahtaalle tilalle ja tahdon sen vuoksi nyt lopettaa, vaan lupaan taas jatkaa kuin vaan sopii ja ainetta löytyy. Ei taitaisi pahaksi olla, jos jokainen paikkakunnaltaan koettaisi auttaa Gutenbergin toimitusta lähettämällä sille kirjoituksia, sillä eihän toimitus voi haistaa kaikkea, mitä tapahtuu „suloisessa Suomessamme“.

Näkemiin.

Kyösti.

Sport. — Urheilua.

— *Typografernes i Vasa skidtäflan.* Söndagen den 22 mars företogs under ogynsamma förhållanden, — i det att så godt som hela banan var öfverfluten af vatten eller betäkt af genomblött snö. Af de 16 anmälda startade endast 11 och af dessa fullföljde ej flere än 7.

Banan började vid Stenkrossen och sträkte sig till Svartstenarne och därifrån tillbaka till utgångspunkten. Hela banan var 5 km lång.

Prisen tillförlö följande:

1:sta priset, 25 mk och en barometer, D. Joensuu, 25 min. 35 sek.;
2:dra priset, 20 mk, J. Kronlund, 27 min.;
3:dje priset, 15 mk, H. Örn, 30 min.;
4:de priset, 10 mk, A. Nyqvist, 30 min. 25 s.;
5:te priset, ett par skidor, A. Boman, 33 min. 1 sek.

Gutenbergin Toimitukselle.

Koska Gut:n toimitus, ilmoittaessaan lehden nyk. tilaajamäärän, samalla koettaa lykätä syn sen vähenemiseen viimevuotisen toim. niskoille ja koska uutisessa näkyy varsinkin allekirjoittanutta tähdättävän, pyydän sen johdosta saada lausua muutaman sanan.

Tiedettiinhan jo puolivälissä vuotta, ettei silloinen toim. enää seuraavaksi vuodeksi jäisi. — Sanotte maaseutulaisten „pelkäävän että tänäkin vuonna tulisi“ j. n. e. j. n. e. Se mielestäni on turhaa Cajander & Kin kuluneen reseptin matkittelemista, johon olette ryhtyneet paremman puutteessa. Sillä sitä vähemmän on maaseutulaisilla tai muilla sellaisen pelkäämistä, kun voitte hyväksenne käyttää entisen toim. kokemusta ja siis välttää samallaisia moitteita. Koska meillä oli niin suuri luottamus (vaikka kelvottomiksi julistettuainakin), niin olisi ollut syytä odottaa sitä tulevan Teidän osaksenne vielä runsaammin, juuri yllämainitusta syystä, ja kun vielä lisäksi ainakin toinen nyk. toimittajista on niin „hyvin tunnettu“ kynäilijä.

Että toimitus jo näin hyvissä ajoin koettaa puhdistaa itseänsä mahdollisesta huonosta onnistumisesta, hiipimällä edell. toimituksen selän taa, on kyllä varovasti tehty, mutta pahoin pelkään että sellainen yritys muiden mielestä on raukka- maista.

Maalisk. 27 p 1896.

J. A. Snell.

Vastaus. Emme millään muotoa tarkoittaneet Teidän niskoillenne lykätä syytä Gutenbergin tilaajain vähentymisestä, kun mainitsimme lukijoillemme, minkä vuoksi maaseutulaiset eivät enää tänä vuonna ole uudistaneet tilauksiaan. Ymmärrämme kyllä — niinkuin tietävästi Tekin — että tämä syy on tilaajain puolelta vaan tekosyy, kun ei tahdota yhteisiä pyrintöjä kannattaa muutamalla markalla vuodessa. Että tilaajat ovat tämän alentavaisen syytöksen viime vuotisesta työstänne lausuneet, on asia, joka ei koske meitä ensinkään. Siitä sopikaa heidän kanssaan. Sen todenperäisyyttä ette myöskään tarvitse epäillä, sillä olettehan itsekän kuulleet nämä sanat monen huuilta.

Uskottelette loppupuolella kirjoitustanne, että tahtoisimme jo ajoissa muka pyrkiä selkänne taa pakoon työme huonosti onnistuessa. Mahdollista kyllä, että työme ei tule onnistumaan niin hyvin kuin suotavaa olisi. Mutta pakopaikkaa hakeisimme emme voi millään muotoa piiloutua Teidän selkänne taakse, sillä se näytti viime vuonna yhdistyksen luottamustoimissa ollessanne hyvin heikolta ja läpikäultavalta. Tulisimmehan silloin heti ensi pulmassa sieltä huomatuksi ja silloinhan kävisi meille pian yhtä hullusti kuin Teillekin! Siis pelkonne on turhaa.

Satunnaisten menojen rahasto.

Maaliskuulla on tšekäläisistä kirjapainoista säästölaatikkojen kautta kerääntynyt seuraavat summat:

Päivälehdin kirjapainossa *)	10: 65
Weilin ja Göösin kirjap. **)	9: —
Uuden Suomettaren latojat	8: 60
Hufvudstadsbladetin	5: 03
Peterssonin ja Kumpp. kirjap.	2: 20
Suom. Kirj. Seuran kirjap.	2: 15
Simeliuksen perillisten kirjap.	2: 12
Nya Pressenin kirjap.	1: 56
Senaatin	—: 85
H:bladetin siviililatojat	—: 83
Sentraalikirjapainossa	—: 65
Frenekellin ja pojan kirjap.	—: 55

Summa Smk 44: 19

G. E.

Glöm ej invalidfonden!

Breflådä. — Kirjelaatikko.

Useita suomenkielisiä toimitukselle saapuneita kirjoituksia sekä eri rahastojen tilejä on täytynyt tilan puutteessa jättää ensi numerossa julaistavaksi.

*) Kaikki taiturit — kahta lukuun ottamatta — luovuttaneet puoli prosenttia palkastaan.

**) Kaikki latojaiturit ja yksi painaja luovuttaneet puoli pros. palkastaan.